

Segmentering uitwerking

Projectteam Inkoop Jeugdhulp Zeeland

April 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Nieuw voorstel	3
Leeswijzer	4
Segment 1 – Jeugdhulp vanuit de Sterke Lokale Teams	3
1. Omschrijving	5
2. Relatie met huidige percelen	5
3. Benodigde verbeteringen	5
4. De toekomstige diensten	6
5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode	7
6. Elementen voor inkoop	7
Segment 2 – Specialistische, veelvoorkomende ambulante jeugdhulp (meestal kortdurend)	8
1. Omschrijving	8
2. Relatie met huidige percelen	8
3. Benodigde verbeteringen	8
4. De toekomstige diensten	9
5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode	9
6. Elementen voor Inkoop	9
Segment 3 – Specialistisch complexe en/of meervoudig	10
1. Omschrijving	10
2. Relatie met huidige percelen	10
3. Benodigde verbeteringen	10
4. De toekomstige diensten	11
5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode	13
6. Elementen voor inkoop	13
Segment 4 – Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)	15
1. Omschrijving	15
2. Relatie met huidige percelen	15
3. Benodigde verbeteringen	15
4. De toekomstige diensten	15
5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode	15
6. Elementen voor inkoop	15
Onderlinge samenhang tussen de percelen	16

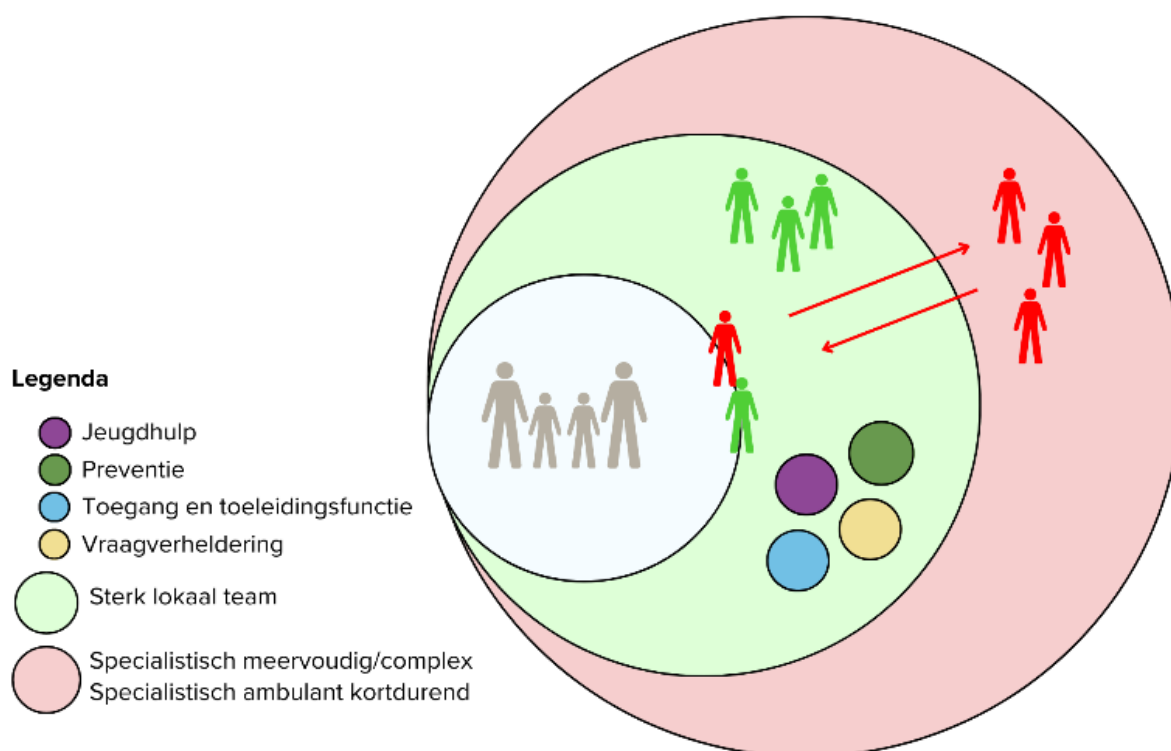
Inleiding

De inzichten in het gebruik van de jeugdhulp, zowel gebaseerd op de data van de Inkooporganisatie als ook op het HHM rapport, in combinatie met de opgaven uit de Regiovisie en de Hervormingsagenda, laten blijken dat de huidige perceelindeling niet langer houdbaar is. Het is met deze indeling niet mogelijk om verbeterpunten uit het verleden door te voeren en de toekomstige ontwikkelingen op te vangen. Per 2026 zijn we als Zeeuwse gemeenten verantwoordelijk om de Jeugdhulp in Zeeland opnieuw te contracteren. Op basis van de huidige inzichten en de opgaven vanuit de Hervormingsagenda doen we in deze memo een voorstel voor de nieuwe inrichting (en daarmee een nieuwe perceelindeling) van het Jeugdhulplandschap in Zeeland voor deze nieuwe contracten.

Nieuw voorstel

Het voorstel voor de toekomstige jeugdhulplandschap kent vier segmenten:

- Segment 1: Jeugdhulp vanuit het Sterke Lokale Team (SLT)
- Segment 2: Specialistische Jeugdhulp, afgebakend en (meestal) kortdurend
- Segment 3: Specialistische Jeugdhulp, complex en/of meervoudig
- Segment 4: Dyslexiezorg

Deze nieuwe indeling hangt samen met de opgaven uit de Hervormingsagenda. Het introduceert een onderscheid tussen Specialistische Jeugdhulp (segmenten 2, 3 en 4) enerzijds en Jeugdhulp vanuit het SLT (segment 1) anderzijds, waarbij het doel is om de druk op de specialistische jeugdhulp te verminderen (rode kring) en de ondersteuning van het SLT (groene kring) te vergroten. De Specialistische Jeugdhulp richt zich op gedragsverandering door middel van behandeling en therapie. De Jeugdhulp vanuit het SLT biedt begeleiding bij het omgaan met alledaagse situaties in het gewone leven.

Binnen de specialistische Jeugdhulp maken we vervolgens onderscheid. In segmenten 2 en 4 bevinden zich de veelvoorkomende en afgebakende hulp, die meestal kortdurend en voorspelbaar is. In segment 3 bevindt zich de weinig voorkomende hulp, die complex en veelal meervoudig is aangezien het deel uitmaakt van bredere gezinsproblematiek. Wat we vanuit huidige inzichten zien is dat met

name de veelvoorkomende hulp is toegenomen. Dit is deels een gevolg van de Covid-pandemie, maar de invloed van de prestatimaatschappij heeft hier ook aan bijgedragen.

Dyslexiezorg bevindt zich in segment 4, en is een vorm van specialistische hulp dat onderdeel is van de Jeugdwet, maar eigenlijk nauwelijks positie heeft in de gehele keten. Deze zorg kent een aparte aanpak, waarbij het onderwijs een rol speelt.

In deze memo lichten we bovenstaande segmenten in detail toe.

Leeswijzer

De vier segmenten zijn beschreven aan de hand van de volgende aspecten:

1. Algemene omschrijving en kenmerken
2. Relatie met huidige percelen
3. Benodigde verbeteringen
4. Te leveren diensten*
5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode
6. Elementen voor inkoop*

*Punt 4: de te leveren diensten betreft een globale beschrijving. In het aanbestedingsdocument wordt per segment de volledige inkoopopdracht opgenomen.

*Punt 6 elementen voor inkoop, heeft een verbinding met de notitie over sturing/regievoering. Beide notities zijn aanvullend op elkaar. In deze notitie wordt dan ook niet ingegaan op de genoemde sturingsinstrumenten.

Segment 1 – Jeugdhulp vanuit de Sterke Lokale Teams

1. Omschrijving

De Hervormingsagenda Jeugd heeft de volgende opgave geformuleerd: jeugdigen en hun ouders moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen, middels de inzet van sterke lokale teams met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Zoals de Hervormingsagenda aangeeft, dienen deze teams te bestaan uit onder meer de functies preventie, (brede) vraagverheldering, toeleiding naar hulp en een jeugdhulpaanbod. Met deze opgave gaan de Zeeuwse gemeenten de komende jaren aan de slag om zo de inrichting van de Sterke Lokale Teams (SLT) te realiseren.

De jeugdhulp die vanaf 2026 vanuit de te ontwikkelen Sterke Lokale Teams wordt geleverd, zal tijdens de duur van de overeenkomst geleidelijk onderdeel worden van de SLT's. De verwachting is dat deze ondersteuning in de komende jaren buiten de scope van de inkoop jeugdhulp komt te liggen en verweven wordt met het huidige voorveld met daarin welzijn, maatschappelijk werk, preventie, jeugd- en jongerenwerk, etc. Het huidige gebruik van deze jeugdhulp is (te) laag, mede omdat er aanbod gemist wordt en er mede hierdoor (te) snel verwezen wordt naar specialistisch aanbod. Zo mist bijvoorbeeld stevige pedagogische begeleiding van gezinnen en gespecialiseerde gezinsverzorging. Als we dit aanbod meer differentiëren, meer uitgaan van normaliseren en de leefwereld van de jeugdigen, zal dit naar verwachting de druk op de specialistische jeugdhulp verlagen.

De totstandkoming van de SLT's an sich maken geen onderdeel uit van de inkoopopdracht. Het is aan de gemeenten om deze opdracht vanuit de Hervormingsagenda uit te voeren.

Het doel van deze te contracteren jeugdhulp is het versterken van het gezin, zodat het gezin zonder hulp verder kan. Dit kan echter niet altijd. Voor een beperkt deel van de gezinnen is langdurige steun en steun nodig. Het gaat hier om begeleidende jeugdhulp waarbij "omgaan met" centraal staat. Hierbij wordt gewerkt vanuit de leefwereld van het gezin (school en vrije tijd), vanuit de reguliere ontwikkeling van het kind en aansluitend op normale groepsontmoetingen (welzijn, sport). Het gaat om jeugdigen waarbij er een geconstateerde breuk is in de ontwikkeling van het kind. Er is echter geen sprake van ontwrichting in de ontwikkeling dan wel van minder veilige opgroeisituaties.

2. Relatie met huidige percelen

Dit segment omvat bijna alle jeugdhulp die momenteel vanuit de percelen 3a laag-complex, 5 en 6 geleverd wordt, met uitzondering van een aantal vormen die we niet langer zien als jeugdhulp en onder het welzijnsaanbod gaan vallen. De toevoeging van aanbod uit perceel 7 (dienstverlening in de toegang) is een aanvullende optie voor gemeenten (vraagverheldering als functie van het LST).

3. Benodigde verbeteringen

Om de beweging te realiseren naar minder jeugdigen in de (specialistische) Jeugdhulp, zijn de volgende verbeteringen nodig voor segment 1:

- ➔ **Differentiëren van het huidige aanbod:** om verschuiving te laten plaatsvinden van specialistisch naar meer generieke jeugdhulp. Een deel van het aanbod dat in de afgelopen jaren geleverd werd onder specialistische jeugdhulp brengen we over naar dit segment, omdat deze niet onder de noemer "behandeling" of "therapie" vallen. Te denken valt aan de gehele Basis-GGZ en eenvoudigere systeemgerichte interventies die nu onder prestatiecode 45A40 worden geleverd.
Beoogde resultaat: minder inzet van wat nu specialistische jeugdhulp betreft en daarmee budget en capaciteit beschikbaar krijgen waar het meer nodig is, namelijk het Lokale Sterke Team en de complexe en/of meervoudige jeugdhulp
- ➔ **Deel van huidige aanbod onderbrengen in welzijnsaanbod** en door gemeenten zelf te organiseren, zoals enkelvoudige dagbesteding en coaching.

Beoogde resultaat: minder inzet van professionele hulp en daarmee vermindering van kosten voor de jeugdhulp.

- **Jeugdhulp leveren vanuit en met de leefwereld van de jeugdige/gezin** en daarmee de omgeving inzetten om afwijkend gedrag leren accepteren dan wel vanuit de leefwereld (school en vrije tijd) op te lossen óf tijdelijk vanuit de segmenten 2, en/of 3 consultatie en advies voor de professional in segment 1 in te zetten.

Beoogde resultaat: door met en vanuit de leefomgeving te werken en/of tijdelijk expertise bij te schalen, worden problemen eerder en op een eenvoudige manier. Dit draagt bij aan een vermindering van de kosten.

- **Snelle beschikbaarheid/inzet om erger te voorkomen** waardoor problemen beperkt blijven en geen escalatie naar gespecialiseerde jeugdhulp plaatsvindt. De ondersteuning is na een lichte toets door het SLT of vrij toegankelijk beschikbaar.

Beoogde resultaat: minder wachtlijsten en minder kosten voor gespecialiseerde jeugdhulp.

4. De toekomstige diensten

De hulpvormen in segment 1 zijn gericht op:

- Brede samenwerking met andere leefwereld-componenten (zoals onderwijs, vrije tijd, ouders) en hulpverlening aan ouders (integraal en outreachend);
- Generalistische aanpak;
- Tegengaan van verergering van (dreigende) ontwikkelingstagnatie en voorkomen van terugval;
- (Groepen) ouders met specifieke ontwikkelingsvragen van hun kind(eren) met als doel het leren omgaan met specifieke beperkingen/aandoeningen;
- Groepsgerichte interventies voor jeugdigen om vaardigheden aan te leren en waarvoor in het voorliggend veld geen aanbod is;
- De afbouw van jeugdhulp/ overgaan tot voorliggende voorzieningen;
- Overbrengen /delen van kennis over specialistische jeugdhulp om voorliggende voorzieningen te versterken, zoals bijvoorbeeld het onderwijs, om te voorkomen dat jeugdigen in de jeugdhulp terecht komen. Aansluiten op normale groepsontmoetingen;
- Inzetten van hulp “met de handen op de rug” - stimuleren van eigen verantwoordelijkheid van het gezin.

De hulpverlening is **niet** gericht op opvoedvoorwaarden of op praktische opvoedingsvaardigheden van de ouders. Dit valt onder meer onder de WMO dan wel het AMW.

Voorbeelden van te contracteren Jeugdhulp:

- Psycho-sociale ondersteuning
- Pedagogische ondersteuning/gezinsondersteuning voor jeugdigen waarbij de hulp uit het voorliggend veld niet toereikend is
- Coaching van vrijwillig kader in “omgaan met”
- Netwerk-bevorderende functies

Binnen dit segment wordt het voor gemeenten die dit wensen, inkoop van vraagverheldering mogelijk gemaakt.

Om de werkelijk te leveren diensten en de omvang hiervan te bepalen, zullen gesprekken met de sub regio's volgen.

5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode

Deze jeugdhulp kent een aantal ontwikkelopgaven tijdens de contractduur. De volgende opgaven zullen onderdeel worden van een ontwikkelagenda, behorend bij de contractering:

- **Adviseren versterken pedagogische basis:** vanuit het perspectief van “normaliseren” en kostenbeheersing willen de Zeeuwse gemeenten de instroom in de gehele jeugdhulp verminderen. Gemeenten willen door de investering in een sterke pedagogische basis deze instroom beperken. Advisering over hoe deze pedagogische basis versterkt kan worden zal gedurende de opbouw van de Lokale Sterke Teams en dus gedurende de contractduur onderdeel zijn van de opdracht.
- **Beperken van de instroom in de specialistische jeugdhulp:** tijdens de uitvoering van de contractering, willen de gemeenten de instroom in de specialistische jeugdhulp beperken, zowel vanuit het perspectief van normaliseren als ook vanuit kostenbeheersing. Met een gedifferentieerd en kwalitatief goed aanbod in segment 1, willen de gemeente de instroom beperken. Deze opgave wordt ook onderdeel van de inkoopopdracht.

6. Elementen voor inkoop

Deze jeugdhulp vraagt om bepaalde aanbieders/professionals en bepaalde keuzes bij de inkoop (waaronder bekostiging). De keuzes bij inkoop zijn opgenomen in de notitie We zien hierbij de volgende inkoop-elementen:

Jeugdhulp in de context van het Sterke Lokale Team (SLT)

Het SLT is bedoeld voor alle inwoners van 0 tot 100 jaar oud. De jeugdhulp in segment 1 wordt onderdeel van het SLT. Dit vraagt om betrokkenheid van de geselecteerde aanbieders om hier onderdeel van te zijn. Onderdeel zijn betekent een structurele (dus niet vrijblijvende) samenwerking met de andere functionaliteiten binnen het SLT. Dit vraagt het hanteren van gemeenschappelijke methodische werkwijzen en daarbij een uniforme werkwijze (denk aan gezinsplannen en een zelfde format aanmeldformulier). Om eenheid in taal en werken te bereiken, zijn gezamenlijke trainingen nodig voor alle functies binnen het SLT. Alleen zo kan ieder lid van het SLT op een juiste wijze onderdeel uitmaken van de opdracht.

Werken vanuit en mét de leefwereld van de jeugdige/gezin

Kennis van de leefwereld en daarmee lokale situatie is essentieel om deze jeugdhulp uit te voeren. Aanbieders dienen over kennis te beschikken van de lokale infrastructuur, netwerk strategieën en outreachend willen werken. Een onderdeel van de opdracht wordt om de verbinding te maken met de informele omgeving van de jeugdigen/gezinnen en deze omgeving te coachen in het leren omgaan met kinderen die niet voldoen aan het ideaalplaatje.

Daarnaast dienen aanbieders ook over kennis te beschikken over hoe om te gaan met dreigende escalatie van casussen, het tijdig inroepen van consultatie en advies van gespecialiseerde professionals uit de segmenten 2 en/of 3 zodat de client niet overgedragen hoeft te worden naar de gespecialiseerde jeugdhulp.

Om aan deze kennis te voldoen lijkt een lokaal aanbod niet passend te zijn. Er zijn te weinig hulpvragen om een volwaardig en gedifferentieerd aanbod te organiseren op lokaal niveau. Voor segment 1 is een sub regionaal aanbod meer passend, waardoor het benodigde volume cliënten wel behaald wordt.

Segment 2 – Specialistische, veelvoorkomende ambulante jeugdhulp (meestal kortdurend)

1. Omschrijving

Afgebakende en/of kortdurende specialistische Jeugdhulp omvat veelvoorkomende problematiek, zowel kind-eigen als in het systeem van het gezin. In het onderzoek uitgevoerd door HHM, is gesteld dat het aanbod van deze soort Jeugdhulp een bepaalde vraag heeft gecreëerd. Kortom, meer aanbod heeft binnen dit segment geleid tot meer vraag. Dit zien we het meest duidelijk in perceel 3a, dat in de contractperiode enorm is gegroeid.

In de praktijk blijkt dat de ingezette Jeugdhulp op de kind-eigen problematiek niet altijd toereikend is om een duurzaam effect te bereiken. Het systeem wordt te weinig meegenomen in de behandeling waardoor de effectiviteit vermindert. Daarnaast is de toegenomen inzet sterk gerelateerd aan de verharde prestatimaatschappij die steeds hogere eisen stelt aan de jeugdigen en het gezin.

Het doel van de hulp in segment 2 is dat het gezin op eigen kracht verder kan, na inzet van een kortdurende interventie. Het gaat hier om aanbod in de vorm van behandeling en therapie die gedragsverandering bereikt, inclusief een beperkte nazorg zodat het resultaat van de behandeling effect krijgt.

2. Relatie met huidige percelen

Betreft de huidige percelen 3a midden en hoog-complex. Voorbeelden hiervan zijn de specialistische GGZ (54 prestatiecodes), systeemgerichte therapie (45 prestatiecodes) en geneeskundige GGZ (53 prestatiecodes).

3. Benodigde verbeteringen

We zien dat de vraag naar deze hulp enorm is gestegen en dat de duur langer is dan verwacht mag worden, (te) vaak wordt de hulp verlengd en of achtereenvolgens gestapeld (diverse prestatiescodes opeenvolgend). De gewenste behandelresultaten worden hiermee veelal niet binnen de voorziene duur van 1 jaar (in de huidige contracten), na start van de behandeling, behaald, terwijl dit volgens de richtlijnen van deze hulp wel mogelijk is. We zien de volgende benodigde verbeteringen voor segment 2:

- **Inzetten van meer kwalitatieve interventies:** werken met methodische interventies die wetenschappelijk onderbouwd zijn, hanteren als norm.
Beoogde resultaat: inzet van kwalitatief goede interventies leidt tot kortere behandelduur, meer effect en daarmee minder kosten.
- **Verbeteren eerste analyse voor direct passend aanbod, inclusief een optimale match:** waardoor stapelen/combineren van prestatiecodes niet langer aan de orde is.
Beoogde resultaat: minder kosten door optimale matches en stoppen met stapelen.
- **Groepsgewijs aanbod, onder meer op scholen:** er wordt minder ingezet op individuele behandeling van jeugdigen.
Beoogde resultaat: groepsaanbod is goedkoper waardoor de kosten dalen.

Het volume in dit segment zal dalen als gevolg van deze verbeteringen, maar ook door het aanbod in segment 1 meer te differentiëren.

4. De toekomstige diensten

De hulp is gericht op:

- Jeugdigen en/of systemen die tijdelijk therapie en/of behandeling nodig hebben vanuit de Jeugdwet om verder te kunnen. Na deze inzet kan de jeugdige en/of systeem op eigen kracht verder. De ouders/het systeem biedt voldoende steun;
- Gestandaardiseerde trajecten in diverse intensiteiten;
- J-GGZ wordt altijd ingezet in combinatie met enige vorm van systeembenadering vanuit de GGZ zelf tijdens de behandeling, van licht (psycho-educatie) naar zwaar (systeemgerichte therapie);
- Aansluiting bij de omgeving (school, vrije tijd), zo mogelijk groepsgericht;

Voorbeelden van te contracteren jeugdhulp:

- J-GGZ incl. psycho-educatie voor het gehele systeem/gezin
- IAG (Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling)-gerichte systeemtherapie
- Dagbehandeling
- Geneeskundige J-GGZ, eventueel in combinatie met J-GGZ.
- Begeleid bezoek

5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode

Dit segment kent geen ontwikkelagenda tijdens de contractperiode. De prestaties van de aanbieders worden via KPI's gemonitord en vindt bijsturing plaats.

6. Elementen voor Inkoop

Deze jeugdhulp vraagt om bepaalde aanbieders/professionals en bepaalde keuzes bij de inkoop (waaronder bekostiging). We zien hierbij de volgende inkoop-elementen:

Effectieve jeugdhulp

De inzet van de juiste jeugdhulp die bijdraagt om de gestelde doelen te behalen is niet altijd even gemakkelijk. Soms is hierbij de kennis en kunde van aanbieders gewenst om de toegangen te voorzien van advies over het best passende hulpaanbod. Het beschikbaar hebben van onafhankelijk experts om de toegangen hierin te adviseren zal onderdeel zijn van de inkoopopdracht.

Daarnaast wordt effectieve jeugdhulp bereikt door een goede match tussen de client en de jeugdhulpverlener. Een goede samenwerking tussen client en jeugdhulpverlener is een belangrijke factor voor het laten slagen van behandeling¹. De gemeenten zullen een goede samenwerking als opdracht bij de aanbieders leggen.

Het is daarom van groot belang aanbieders te selecteren die hier aan mee gaan werken; aanbieders die met een effectief aanbod jeugdigen en gezinnen weer in hun eigen kracht zetten, zodat ze weer zonder hulp verder kunnen.

Gemeenten zullen in hun evaluatieproces toetsen of sprake is van de meest effectieve jeugdhulp en of de samenwerking tussen client en jeugdhulpverlener hieraan bijdraagt.

Aansluiten bij de omgeving

Aanbieders dienen aansluiting te hebben met de omgeving om het resultaat van de behandeling/therapie te borgen. Dit betekent dat de partijen die deel uitmaken van de leefwereld (school en vrije tijd) van de jeugdige/gezin handvatten krijgen om om te gaan met de client. Dit wordt onderdeel van de (korte) nazorg door de aanbieder. Enige kennis over de lokale/regionale infrastructuur is daarom nodig.

¹ [Effectieve jeugdhulp: wat werkt? | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](https://www.nji.nl/nieuws/2018/01/effectieve-jeugdhulp-wat-werkt/)

Anderzijds vragen we deze aanbieders om consultatie en advies beschikbaar te stellen aan de professionals in segment 1 om te voorkomen dat jeugdigen/gezinnen escaleren zwaardere jeugdhulp.

Segment 3 – Specialistisch complexe en/of meervoudig

1. Omschrijving

Dit segment draait om kwetsbare jeugdigen, vanwege het gezin/omgeving waarin ze opgroeien en/of de complexe kind-eigen problematiek. Voor een aanzienlijk deel van deze doelgroep is de NJI richtlijn “complexe/meervoudige jeugdhulp” van toepassing. Problemen zijn veelal weerbarstig of hebben een lange(re) aanlooptijd voordat deze tot uiting komen. Vaak is er sprake van andere problematiek, die veelal hun oorsprong vindt bij ouders. Wat we zien is dat jeugdhulp te vaak wordt ingezet voor problematiek die met deze hulp niet kan worden opgelost. Andere problemen behoeven vaak een andere oplossing dan inzet op de jeugdige via jeugdhulp. Hierdoor ontvangen jeugdigen en/of gezinnen langer dan nodig jeugdhulp. Daarbij wordt er veel jeugdhulp gestapeld/gecombineerd met de vraag of het allemaal wel helpt.

Het volume in dit segment is de laatste jaren (ook) toegenomen, terwijl het benodigde breed-gespecialiseerde aanbod onvoldoende is meegegroeid. De spanning tussen vraag en aanbod wordt daarnaast veroorzaakt door mismatches. De beschikbare capaciteit/volume van professionals is hierdoor kwetsbaar. Voor veel professionals is het aantrekkelijk gebleken om eenvoudige specialistische hulp te bieden in plaats van de moeilijkste doelgroep te behandelen en/of te begeleiden. Mede hierdoor zit er spanning op de dekking van het landschap; voor niet alle ondersteuningsbehoeften is er aanbod. Vaak wordt er daarom een “second best” aanbod gekozen.

2. Relatie met huidige percelen

Dit segment bevat het jeugdhulpaanbod uit de huidige percelen 1, 3a (hoog en midden-complex) en 4. De schotten tussen de huidige percelen maken dat discussies plaatsvinden over de juiste en passende percelen en prestatiecodes in plaats van over de (brede) hulpvraag. Dit kan en moet anders.

3. Benodigde verbeteringen

We zien bij deze jeugdhulp het meeste verbeterpotentieel, zowel op de hulp zelf als op de beschikbaarheid hiervan, terwijl dit de doelgroep van de meest kwetsbare jeugdigen/gezinnen betreft. We zien de volgende benodigde verbeteringen voor segment 3:

- ➔ **Verbeteren brede analyse/vraagverheldering om te bepalen of en welke jeugdhulp nodig is:** problematiek van de ouders wordt eerst verholpen (als mogelijk), alvorens inzet op jeugdhulp plaatsvindt. Als hooggespecialiseerde jeugdhulp aan de orde komt, dan wordt op basis van de analyse in één keer de passende jeugdhulp ingezet (first time right).
Beoogd resultaat: daling van volume cliënten en daling van duur jeugdhulp en daarmee minder kosten.
- ➔ **Bepalen wanneer goed genoeg is:** jeugdhulp in dit segment is intensief en kortdurend. Langdurig behandelen heeft veelal geen zin, hetgeen om een constante evaluatie vraagt of passend jeugdhulp nog aan de orde is. Afschalen naar segment 1 bij langdurige inzet bij kwetsbare gezinnen kan een optie zijn. Omdat veelal diverse partijen betrokken zijn, is coördinatie op de hulp en de inzet van het netwerk een must.
Beoogd resultaat: Verkorten behandelduur en tijdig afschalen leidt tot minder kosten.
- ➔ **Dekkend landschap:** de lacunes in het huidige zorglandschap (zoals GGZ i.c.m. LVB, zware vormen van gedragsproblematiek) zijn bij aanvang van de contracten ingevuld of voorbereid voor uitvoering, binnen of buiten Zeeland.
Beoogd resultaat: vergroot effectiviteit door passende jeugdhulp aan te bieden en daarmee minder kosten.

→ **Specialistische flexibiliteit:** door professionals vanuit verschillende sectoren (GGZ, LVB, J&O) de ruimte te geven en combinaties te maken binnen behandelarrangementen (vanuit matched care principe), kan de passende jeugdhulp aangeboden worden zonder de jeugdigen langs verschillende poortjes te sturen.

Beoogd resultaat: minder stapelen, meer passend hulp in één keer en daarmee minder kosten.

4. De toekomstige diensten

De jeugdhulp is gericht op:

- Intensieve, specialistische inzet voor de jeugdige, in combinatie met de inzet op complexiteit van het systeem
- Veiligheid en toekomst van de jeugdige
- Flexibiliteit en brede range van behandelmogelijkheden
- Hulp naar het kind brengen in plaats het kind naar de hulp (zo weinig mogelijk verplaatsing)

Dit segment kent een breed, gedifferentieerd aanbod. Gezien de verbeteringen en ontwikkelopgaven zal een onderlinge verschuiving en andere samenwerking gaan plaatsvinden. Daarbij is er sprake van een onderlinge afhankelijkheid. De komende maand wordt de inkoopopdracht verder uitgewerkt. We gaan er nu vanuit dat elke contractpartij het gehele pakket dient aan te kunnen bieden om deze verschuiving te realiseren. Een uitzondering vormt de crisisdienst, die een laag volume kent in combinatie met wettelijke vereisten en specialisaties. We komen daarmee op de volgende diensten, binnen 2 afzonderlijke percelen:

Perceel 3.1:

1. Gezinsgericht verblijf
 - a. Pleegzorg
 - b. Gezinshuizen
2. Complexe GGZ behandeling, ambulante met mogelijkheid tot verblijf
3. Meervoudige/complexe behandeling, met mogelijkheid tot verblijf
4. Kleinschalig wonen, met intensieve begeleiding

Perceel 3.2

5. Crisis

Omdat crisis een zeer specifieke dienst betreft met een overlap met de doelgroep in dit segment, wordt de crisis apart ingekocht, maar wel in samenhang met de andere hulp. Inschrijvers in perceel 1, hebben geen eigen crisisdienst, maar dienen hiermee wel intensief samen te werken.

De crisisdienst mag alleen geleverd worden door een aanbieder die op perceel 1 gecontracteerd wordt.

Perceel 3.1

Ad1. Gezinsgericht verblijf

1a. Pleegzorg, (deel- en voltijd, en specialistische)

Jeugdigen kunnen langdurig niet thuis wonen en hebben een stabiel alternatief voor hun biologische ouders nodig. De instelling die de pleegzorg biedt levert de begeleiding, incl. opvoedkundige ondersteuning. Als er een evidente hulpvraag ligt op het (biologische) gezin of kind, is inzet van segment 2 mogelijk.

1b. Gezinshuizen

Jeugdigen kunnen niet langer thuis wonen en hebben baat bij een gezinsgerichte setting, inclusief een professionele begeleiding. Dit kan langdurig zijn tot het 18^e levensjaar. Dit kan ook tijdelijk zijn, waarbij de situatie wijzigt en het kind terug naar huis of naar een pleeggezin kan. Door omstandigheden kan

overplaatsing naar een groepsetting ook mogelijk zijn, bijvoorbeeld doordat het kind door gedrag niet meer in een gezinshuis kan wonen. Het gezinshuis biedt IAG-waardige systeemaanpak waardoor het de jeugdige in een gezinshuis kan opgroeien. Aanvullende hulp is alleen mogelijk op de kind-eigen problematiek (veelal J-GGZ), vanuit segment 2 te leveren.

We voorzien één variant gezinshuizen, in tegenstelling tot de huidige twee varianten.

Ad 2. Complexe GGZ behandeling, ambulant met mogelijkheid tot verblijf

Dit betreft jeugdigen met dusdanige complexe kind-eigen problematiek dat deze effect heeft op het gezin. Voorbeelden hiervan zijn: eetstoornissen, zich ontwikkelende persoonlijkheidsproblematiek, hechting, depressies, etc., en combinaties hiervan of een combinatie met LVB-problematiek. Veel van deze kind-eigen problematiek sluimert al vroeg in de kindertijd, maar is lastig vast te stellen. Een beperkt deel van deze jeugdigen komt de laatste jaren in de gesloten jeugdhulp terecht omdat goed aanbod in Zeeland ontbreekt.

Uitgangspunt is dat de behandeling (zeer) intensief en veelal kortdurend is, en dat verblijf ondersteunend is aan het succesvol krijgen van de behandeling. De jeugdige is aan het eind van de behandeling gestabiliseerd, wetend dat de problematiek nooit over gaat, maar wel hanteerbaar is. Een opname is mogelijk om te bereiken dat de behandeling slaagt, waarmee de opname aanvullend en (zeer) tijdelijk wordt ingezet als time-out.

Het perspectief is in beginsel om thuis te blijven wonen. Niettemin kan de problematiek een dusdanig wissel trekken op het gezin dat in de late pubertijd het thuis wonen niet meer haalbaar is en dat plaatsing op een groep het beste alternatief is (zie verder 4). De optie van een WLZ indicatie is reëel bij deze groep.

Ondersteuning aan het gezin tijdens de behandeling is vast onderdeel van deze behandeling

Voorbeelden van te contracteren jeugdhulp:

- Jeugd GGZ – ambulant – zeer specialistisch
- Behandeling met opname
- Diagnostiek
- Ondersteuning aan gezin

Voor deze hulp moet gekeken worden wat in Zeeland te leveren is en wat we aanvullend vanuit instellingen buiten Zeeland nodig hebben. Dit vraagstuk is onderdeel van de inkoopopdracht die momenteel (mei 2024) wordt uitgewerkt.

Ad 3. Meervoudige/complexe behandeling, met mogelijkheid tot verblijf

Dit gaat om jeugdigen die opgroeien in een kwetsbaar systeem met problemen op meerdere terreinen. Jeugdhulp is veelal aanvullend op ondersteuning op andere terreinen. Deze jeugdigen komen momenteel te vaak bij gebrek aan goede (gecombineerde) hulp, bij achtereenvolgende hulpverleners of in een aantal situaties in de gesloten jeugdhulp terecht.

Het gaat hier om geprotocolleerde systeemgerichte interventies gericht op het veilig krijgen van de jeugdige/het systeem/gezin. Indien nodig kan kort (kleinschalig) verblijf ingezet worden als time-out.

Een vaste contactpersoon vanuit het Stevige Lokale Team is hier een must gezien het domein-overstijgende problematieken van het gezin.

Uitstroomprofiel/perspectief kan thuis (met steun uit het SLT) zijn, gezinsgericht verblijf of kleinschalig wonen.

Ad 4. Kleinschalig wonen, met intensieve begeleiding

Er is een deel van de jeugdigen die een dusdanig traumatische geschiedenis hebben, dat ze (langdurig) niet thuis of een andere gezinsgerichte setting kunnen wonen en vanwege hun gedrag. Veelal hebben ze een geschiedenis van jeugdhulp achter de rug (zoals bij onderdelen 2 en 3 beschreven); het gaat veelal om oudere jeugdigen vanaf een jaar of 15. De huidige focus op deze jeugdigen ligt met name op

verblijf, inclusief behandeling. Jeugdhulp gericht op behandeling heeft echter vaak geen toegevoegde (zorg)waarde meer; langdurige intensieve begeleiding (trauma-sensitief) gericht op het volwassen functioneren in de maatschappij (zelfredzaamheid) is het doel. Ondersteuning blijft vaak nodig na het 18^e jaar, waardoor gecombineerde voorzieningen BW/Jeugdhulp nodig zijn gericht op de leeftijd 16-23 jaar.

Voorbeelden van te contracteren jeugdhulp:

- Fasehuizen
- Wonen met intensieve begeleiding

Perceel 3.2

Ad. 5 Crisis

De toekomstige crisisdienst zal evenals in de huidige contractering naar verwachting blijven bestaan uit een bereikbaarheidsdienst en ambulante en crisisverblijf. Verbeteringen zijn nodig, met name in de samenwerking tussen de crisisdienst en de jeugdhulp met als doel om de crisisdienst beter af te bakenen.

5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode

Deze jeugdhulp kent een aantal forse ontwikkelopgaven tijdens de contractduur. De volgende opgaven zullen onderdeel worden van een ontwikkelagenda, behorend bij de contractering:

- **Realisatie van een dekkend landschap:** hoewel het landschap bij aanvang van de contractering, in principe dekkend moet zijn, zullen tijdens de duur van de overeenkomst de hulpvragen blijven veranderen. Dit vraagt om regelmatige evaluatie van het landschap en aanpassing hiervan. Dit dekkend landschap kan ook gerealiseerd worden door samenwerking met instellingen die niet in Zeeland zijn gevestigd.
- **Opbouw van alternatieven voor de afbouw van de gesloten jeugdhulp:** Door de afbouw van de gesloten jeugdhulp zijn alternatieve vormen nodig om de meest intensieve vormen van jeugdhulp aan te bieden. De opbouw van alternatieven zal tijdens de contractduur plaatsvinden.
- **Ombouw van residentieel naar kleinschaligheid:** Verblijf in groepen blijkt weinig bij te dragen aan het herstel of zelfredzaamheid van jeugdigen; kleinschalige woonvormen met vaste jeugdhulp professionals dragen positiever hieraan bij.
- **Uithuisplaatsingen naar 0 terugbrengen.** Toch erkennen we dat een klein deel van de jeugdigen een dusdanig onstabiele/onveilige omgeving heeft, dat terug naar 0 niet haalbaar is. We zien de volgende mogelijkheden:
 - De gezinshuizen krijgen een uitstroomprofiel naar thuis, pleegzorg of (in uitzonderlijke situaties) kleinschalig groepswonen met intensieve begeleiding
 - Van de kinderen die na behandeling in 2 of 3, niet (meer) thuis kunnen wonen, prevaleert 1 (pleegzorg/gezinshuizen) boven 4 (groepsverblijf).
 - Door kwalitatief betere en kortere behandeling (eventueel voorzien van verblijf/opname als dit behandeling ondersteunt), wordt het huidige groepsverblijf met behandeling omgevormd naar enerzijds het perspectief thuis, anderzijds het perspectief groepswonen met intensieve begeleiding

6. Elementen voor inkoop

Deze jeugdhulp vraagt om bepaalde aanbieders/professionals en bepaalde keuzes bij de inkoop (waaronder bekostiging). We zien hierbij de volgende inkoop-elementen:

Flexibiliteit

We dienen aanbieders te selecteren die zich committeren aan de opgaven in Zeeland om tot een dekkend landschap te komen, dit dekkend te houden en mee te werken aan de ontwikkelopgaven. Aanbieders die mogelijkheden hebben om mee te bewegen met wat nodig is en hiervoor willen investeren in de (blijvende) professionaliteit van hun werknemers om sector-overstijgend te werken in samengestelde arrangementen en in werknemers die buiten kantoor tijd hun diensten willen leveren.

Zekerheid van levering

Zodra op basis van een goede analyse is bepaald dat een intensieve vorm van jeugdhulp nodig is, dan hebben we aanbieders nodig die de gemeenten adviseren welk arrangement hiervoor passend is. Deze aanbieder levert het gehele aanbod en blijft verantwoordelijk tijdens de behandelduur, ook voor het schakelen naar andere domeinen (via de toegang).

Om de effectiviteit van de jeugdhulp te vergroten wordt een overeenstemmingscontract tussen het gezin, aanbieder en gemeente gesloten.

Goed genoeg

We hebben ook aanbieders nodig die weten wanneer een behandeling/therapie van toegevoegde waarde is en wanneer stoppen met jeugdhulp aan de orde is en hierbij de gemeentelijke toegang van advies voorzien. Aanbieders die uitzoeken of en hoe het netwerk het gezin (langdurig) kan voorzien van de nodige ondersteuning. Inzetten van instrumenten zoals een FamilyNetwerkBeraad of een Civiel Traject Beraad is daarvan onderdeel.

Segment 4 – Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)

1. Omschrijving

Dyslexie zorg is een afgebakend onderdeel binnen de Jeugdhulp. Cijfers laten zien dat jeugdigen vaak alleen dyslexie krijgen toegewezen, weinig gecombineerd met andere Jeugdhulp. Het aantal jeugdigen dat dyslexiehulp heeft ontvangen is over de afgelopen jaren stabiel gebleven. Landelijk heeft ongeveer 4% van de jeugdigen van 7 tot 12 jaar dyslexie, in Zeeland betreft het 4,5% van deze jeugdigen.

2. Relatie met huidige percelen

Segment 4 is identiek aan het huidige perceel 3b. Er is de laatste jaren weinig veranderd in de behandeling; deze is nog steeds sterk geprotocolleerd.

3. Benodigde verbeteringen

De huidige contractafspraken verlopen goed; bij de nieuwe contractering is een beperkte verbetering nodig. Deze verbetering betreft meer inzicht in de school van herkomst van de dyslexie-cliënten. Door dit inzicht kunnen gemeenten beter het gesprek aan met het onderwijs over de aansluiting van de interne zorgstructuur (vwb leesonderwijs) met de jeugdhulp.

4. De toekomstige diensten

Het aanbod van Ernstige Enkelvoudige Dyslexie is sterk geprotocolleerd. Gewerkt wordt volgens het PDDB (Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling). Ook aansluiting bij het NKD (Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie) blijft van toepassing om de kwaliteit van het aanbod te garanderen.

5. Ontwikkelopgaven tijdens de contractperiode

Er zijn aan dit segment geen ontwikkelopgaven verbonden.

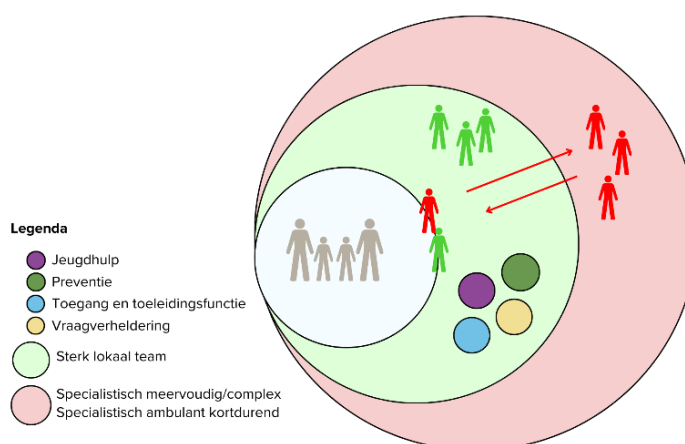
6. Elementen voor inkoop

We continueren gelijksoortige inkoop als in de huidige contractperiode.

Onderlinge samenhang tussen de percelen

De segmenten vormen samen één geheel en zijn onderling verbonden met elkaar. Dat moet, willen we de beweging naar voren realiseren. De mate van verbinding tussen de segmenten verschilt echter. De pijlen in onderstaand figuur tonen de samenhang aan, die hieronder wordt beschreven.

De beweging tussen de segmenten gaat niet vanzelf, deze zullen we daarom vanuit de Inkoop organiseren, zonder extra structuren toe te voegen. De onderlinge samenhang en de beweging naar voren betreffen met name de segmenten 1, 2 en 3. Segment 4 (EED) betreft een autonoom segment, waarbij de relatie met de andere segmenten (zeer) klein is.

Er zijn twee mogelijke schakelmomenten tussen de percelen:

1. De relatie tussen het Sterke Lokale Team (groen) en de specialistische jeugdhulp (rood), waarbij er verschil zit tussen segmenten 2 en 3:
 - De verbinding tussen het SLT en segment 2, betreft vaak een overdracht nadat een goede match heeft plaatsgehad. Omdat het bij segment 2 veelal gaat om een steunend gezin/netwerk, is een vaste verbinding houden met het SLT of afschaling door het SLT minder aan de orde zijn
 - De verbinding tussen het SLT en segment 3, is intensiever. Vaak zal het SLT actief blijven in de vorm van coördinatie of inzet van (jeugd)hulp gecombineerd met specialistische jeugdhulp of als afschaling (stut en steun)
2. Inzet specialisten vanuit segment 2 en 3 op de casus in het Sterke Lokale Team. Om te voorkomen dat jeugdigen/gezinnen té snel de specialistische jeugdhulp instromen, wordt enerzijds segment 1 versterkt. Anderzijds wordt het mogelijk dat specialisten uit de segmenten 2 en 3 adviseren aan professionals in segment 1 hoe om te gaan met een casus die kortdurend extra inzet vraagt.

Elementen voor inkoop

Om de samenhang en de beweging naar voren te organiseren, zullen we de volgende elementen opnemen in de inkoop:

- Eenduidig zorgzwaarte instrument gebruiken, zowel voor jeugdhulpaanbieders als toegangen
- Eenduidige methodieken (niet zijnde behandelmethodieken) inzetten, zowel voor jeugdhulpaanbieders als toegangen
- Eenduidig evaluatie-instrument gebruiken om op- en afschalen mogelijk te maken
- Borgingsplan als verplicht onderdeel van alle jeugdhulp
- Consultatie en advies als onderdeel van segmenten 2 en 3